

PhDr. Ladislav HRDLIČKA

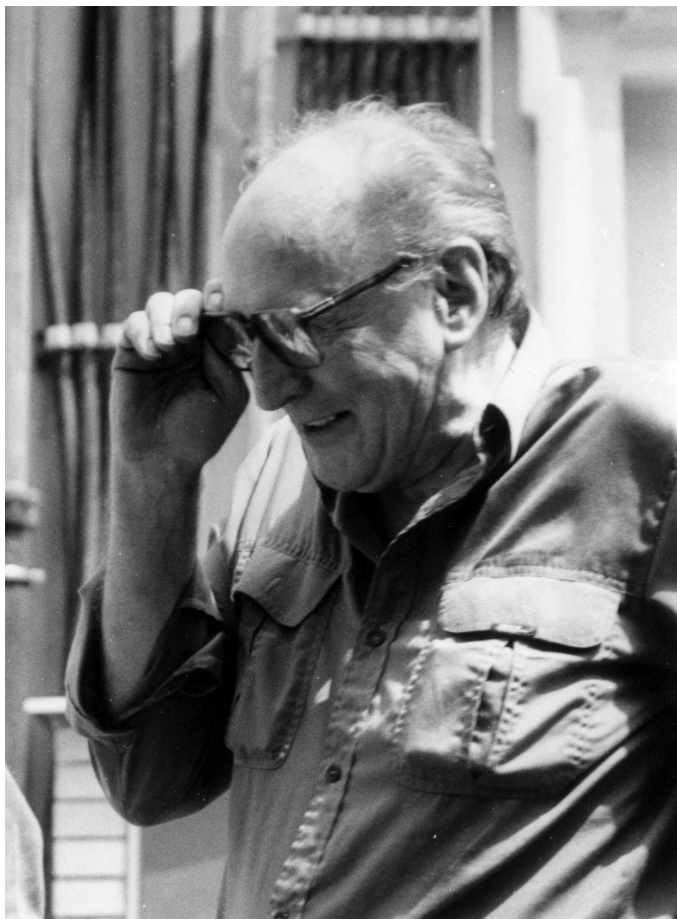

Je obtížné sdělit něco dosud nevyřčeného o člověku v okruhu archeologů středověku a historiků tak oblíbeném, jako byl PhDr. Ladislav Hrdlička, jehož nikdo neoslovil jinak než Laco (4. 4. 1937 Sabinov – 29. 4. 2011 Praha). Navíc se snažit, aby vzpomínka na něj nevyzněla jako nekrolog (viz např. <http://www.arup.cas.cz/?p=8838>; či Boháčová v AR 2/2011), ale jako přátelské připomenutí jeho osoby a stopy, kterou po sobě v archeologii středověké Prahy zanechal. Tuto stopu, lépe brázdu, pregnančně okomentoval v čísle 1/2011 Staleté Prahy Jan Klápště. Trochu jiný úhel pohledu může nabídnout téma „Ladislav Hrdlička a archeologický tým pražských památkářů“. Na konkrétním případě ilustrující Klápštěm lehce nahozené konstatování, že Ladislav Hrdlička „významně ovlivnil pražskou archeologii, která se od 70. let intenzivně rozvíjela hned v několika institucích“.

Když naše pracoviště před dvěma lety předávalo do městského muzea starý nálezový fond, až překvapivě výrazně vystoupil propastný rozdíl v logice, technice a provedení terénní části výzkumu mezi druhou polovinou 60. let a 80. léty minulého století. Rozdíl mezi pečlivou, svým způsobem muzejní evidencí s akcentem na hmotné nálezy a mezi naléhavým důrazem na dokumentaci stratigrafických vztahů a nálezových okolností je výsledek významného myšlenkového posunu, v jehož pozadí je zřetelný vliv jednak studentských praxí budoucích zaměstnanců pracoviště v Sezimově Ústí u dr. Miroslava Richtra, jednak časté komunikace právě s Lacem. Jeho vzájemné přátelství a respektování s dr. Hubertem Ječným, dlouholetým vedoucím skupiny terénních archeologů v naší instituci, i s jednotlivými pracovníky oddělení, které v 70. letech prošlo částečnou generační obměnou, pomáhalo nevtrávnou formou měnit pojetí archeologického výzkumu jako historického pramene a přístup k němu.

Někteří z nás měli možnost spolupracovat s Lacem na společných výzkumech. Vidět, jak zodpovědně přistupuje k jeho provedení, jak na něm tráví nejen svou veškerou pracovní dobu, ale

i značnou část svého volného času, odchází z výzkumu poslední a zamyká, jak sám analyzuje, měří, zakresluje, popisuje a fotí všechny stratigrafické profily s nezbytnou cigaretou mezi prsty. Kolikrát jsme byli svědky, když po několikahodinové analýze a zaměření profilu druhý den kresbu vygumoval a překreslil. Zásadně rozlišoval mezi archeologickým výzkumem a archeologickými vykopávkami. Akce, které Laco realizoval, mezi vykopávky rozhodně nepatřily. Jeho myšlení náruživého šachisty a hráče složitých karetních her ho vedlo ke strategickému rozhodování o postupu výzkumu podle aktuálních nálezových situací a jejich možných interpretací. Pochopitelně, že vysoké pracovní nasazení v terénu bylo na překážku publikační produkci. Preciznost v dokumentaci výzkumu ho však vedla k dalším

otázkám a intenzivní přemýšlení nad terénními situacemi poskytlo v důsledku bohatý argumentační materiál pro badatelskou práci, k níž se Laco uchýlil po ukončení souvislé terénní aktivity. Jeho práce v terénu i badatelně by se dala charakterizovat jediným slovem – *souvislostí*. Jejich permanentní hledání a objevování na šachovnici historie.

Ani v době terénní činnosti však nezanedbával svůj projekt katalogu dosavadní archeologické aktivity v historickém jádru Prahy, který byl posléze od roku 1996 oficiálně realizován jako Mapa archeologických dokumentačních bodů (ADB). V počátcích významně pomohla lístková kartotéka archeologického oddělení našeho pracoviště s údaji o archeologických nálezech na území Prahy, vedená Hubertem Ječným a Zvonimírem Dragounem. Ten se jako profesionální geodet tvorbou mapových podkladů a zobrazováním jednotlivých sond na astralonech na vzniku Mapy přímo podílel, po jeho odchodu pak Jaroslav Mourek.

Z pohledu archeologie 21. století byl Ladislav Hrdlička špičkovým reprezentantem staré archeologické školy a odešel v době, kdy s těžkým srdcem sledoval její zánik. Jeho památce by pražské pracoviště NPÚ rádo věnovalo toto číslo časopisu.

jč

Foto: série – M. Müller, 1997; s prezidentem L. Svobodou – KPR, 1973; terén – M. Křemen, 1979.